

ELŐHANGOK A NYITÁNYHOZ

Augusztusban, amikor bágyad a napfény, az embert egyszer csak meglegyinti a közelítő ősz. Attól fogva már a tűző napnak sem hisz. A nyárral végzett magában. Ha iskolás, megveszi az esedékes füzetcsomagot. Ha focirajongó, a hamarosan induló bajnokságra gondol. Ha a színházat szereti, bizseregni kezd benne a jó érzés: nemsokára felemegy a függöny. Évadnyitás előtti kedvről, hangulatról, tervekről és célokról kérdeztük különböző társulatok tagjait: igazgatókat, rendezőket, színészeket.

Epres Attila

Egri Gárdonyi Géza Színház

— Nem tudom, ismer-e engem egyáltalán az olvasó. S ha igen, nem furcsállja-e, hogy a Vérszerződés című film-ben látott, most meg a Borsika-reklámban a tévében. Vagy hogy a Vidám Színház tagja voltam, aztán pedig az induló egri színház társulatához csatlakoztam. Ezek talán meglepő szélsőségek, de én már a főiskolán kivívtam magamnak a „fura egy pasas” minősítést. Ezzel a stigmával az ember szabadabban vállalhatja önmagát. Tanárom, Szinetár Miklós egyszer megkérdezte tőlem, rebellis akarok lenni, vagy színész. Mind a kettő! Szerintem egy színész, az izgasson! És igazán volt miről véleményt mondani a főiskolán, ahová lelkesen érkeztem, aztán lelkesületlenül távoztam. Olyan rossz a helyzet, hogy aki nem jár oda, el sem tudja képzelni, aki pedig tanúja, az nem hisz a szemének. Még szerencse, hogy mindenki megismer ott néhány embert, akinek sokat köszönhet. Egyrészt diák-társakat-kollégákat, akikkel együtt érezhető bűn a fejét és tervezhet világmegváltást, másrészt összehozza a sorsa egy-két jó tanárral. Én Pintér Tamás kaszkadőrtől, mozgástanártól tanultam rengeteget emberileg is, és Avar Istvántól.

Tavaly kaptam diplomát, és nem szerződtem színházhoz. Szerettem volna kaszkadőrködésből és filmezésből megélni, nekem ugyanis a film a szerelmem. Nagy mozi-zós vagyok, Wim Wenders munkáitól a Fellini-filmekig több tucat művet tudnék elmesélni ajtónyitástól ajtócsukásig. Forgatni pedig imádok, nincs az az apró statisztaszerep, amit szemérmetlenül ne élveznék. Ezért is örülök a Szomszédok tévésorozat Laci-szerepének, amely talán végeláthatatlan munka lesz. Én biztosan nem fogom elunni!

Az elmúlt évben Bodrogi Gyula hívott a Vidám Színházra, előbb vendégként, majd szerződéssel. Ezt az ajánlatot elfogadtam, s hasznos időszakot töltöttem a Révay utcában. Meg lehetett tapasztalni például, hogy miként kell hozzáállni ehhez a pályához, s azt is, hogyan nem szabad. S most, amikor az egri társulat szerveződött, jelentkeztem, mert itt színház készülődik. Új színház, új közönségnek, amely szeretetteljes várakozással van irányunkban. A színészek lelkesen, jó szándékkal jöttek itt össze. Nagyon dolgozni akarnak. Én is erre vágytam. Tizenheten vagyunk, ez ideális létszám. Nagyobb csapatban az esély is nagyobb a fegyelmetlenségre, a széthúzásra.

Eppen ma kezdtük el a készülődést az első premierre. Nádas Péter felolvasta a Takarítás című művét, s holnap lesz az első próba. A háromszereplős darabban Agárdy Ilona és Román Judit a partnerem. Finom munka lesz. Közben már erősen foglalkoztat az utána következő feladat, a Figaro házassága címszerepe. Valló Péter rendezi, s amikor nyáron felkerestem őt, telebeszélte a fejemet izgalmasabbnál izgalmasabb dolgokkal. Úgyhogy Figaro motoszka az agyamban. Ettől máris jól érzem magam. Addig ácsingóztam, míg itt van: eljátszhatok egy nagyon jó szerepet, nagyon jó darabban, nagyon jó rendező keze alatt. A többi majd elválik.

Lendvai Ferenc

Kecskeméti Katona József Színház

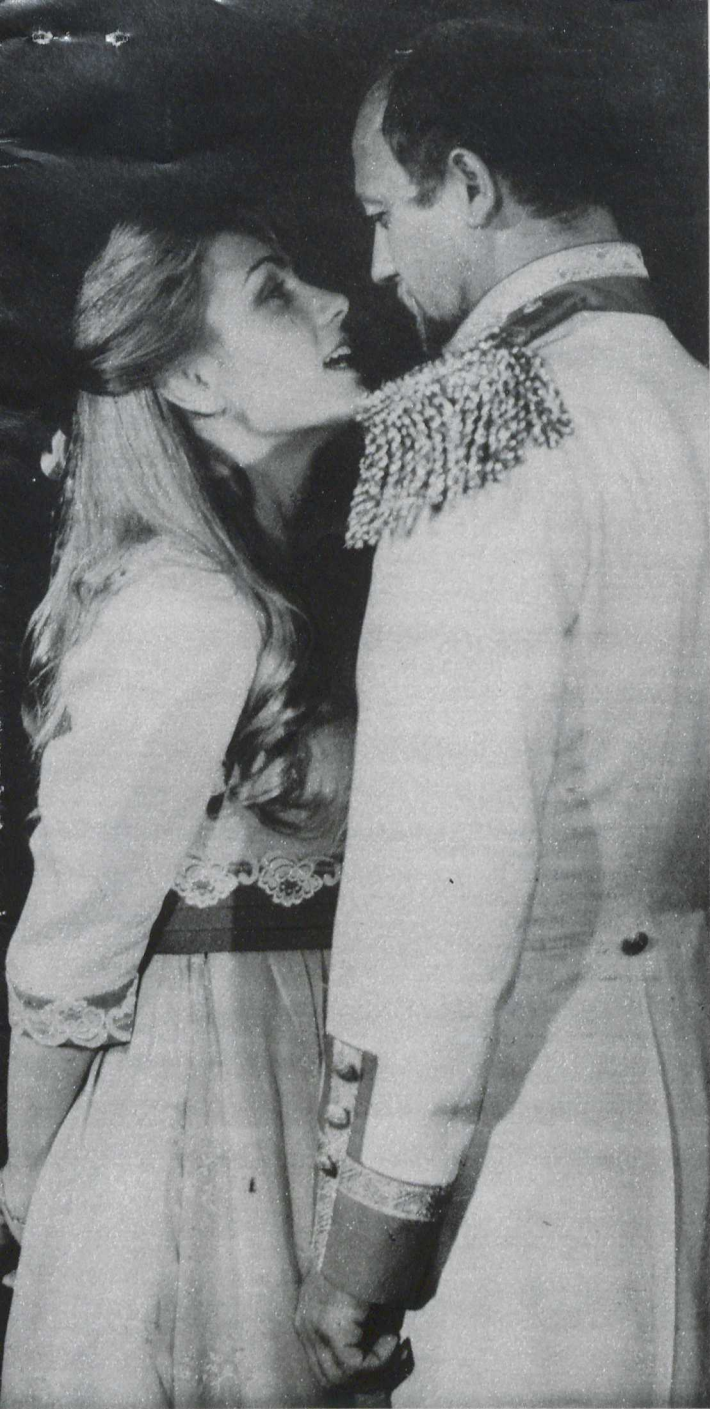
— A szeptember 1-jei évadnyitó társulati ülés után két produkció próbáit kezdtük el: a Művelődési Központban Lehár Ferenc Luxemburg grófja című operettjét készülünk bemutatni, a Kamarában pedig Shaw Pygmalionját viszem színre. Decemberben aztán egészen rendkívüli eseménynek leszünk részesei: átvehetjük a Katona József Színház idő előtt elkészült, másfél év alatt átépített épületét. Véget ér tehát az egyéves „száműzetés”; a mű-

Epres Attila a Vérszerződésben Bublik Istvánnal

velődési központból visszaköltözünk az otthonunkba, s december 18-án Bánk bán-premierrel nyitjuk a felújított színház kapuit. A Pygmalion és Katona József drámája után alighanem rendezek még egy előadást ebben a szezonban. Évadonként általában két művet szoktam színházra állítani, s hogy most többre vállalkozom, az az idei év rendkívüli jelentőségével függ össze. Tavaly feltettem az életemet arra, hogy megpróbálom visszaszerezni a kecskeméti színház jó hírnevét. Egy év alatt sikerült elérnünk azt, hogy a nézők visszatértek a város tétrumába. A neheze azonban most következik: meg kell tartani a közönséget. S az emberek ma már csak akkor szánják rá magukat a jegyvételre, ha a színházban nagyszerű, soha nem látott élményben van részük.

Többet és jobbat kell nyújtanunk, mint eddig. Ebből a szempontból — bármily furcsán hangzik is — egyenesen örülök az egyre nehezebb helyzetnek. Ki fogja kényseríteni belőlünk a tovább javuló minőséget. A körülmények némely vonatkozásban kedvezőek: a színházunk például jó, ha megválogathatja a műszaki dolgozóit. Régebben díszletezőnek gyakran azok jöttek, akik éppen börtönből szabadultak. Az első hétvége után aztán „Itt szombat-vasárnap is dolgozni kell!” felkiáltással továbbálltak. A mai gazdasági körülmények között azonban lassan örülhet az, akinek biztos helye van egy színházban. A színészek is rá lesznek szorulva, hogy tudásuk legjavát adják, s maximális teljesítményt nyújtsanak. A közönségért folytatott „harcban” minden erőnk bevetésére szükség van. Sokat fogunk dolgozni: a nagyszínházban négy, a kamarában öt bemutatót tartunk. Két tavalyi előadást tovább játszunk: a Légy jó mindhaláligot, mely csak néhány estén ment az elmúlt évad végén, s a XIV. René című zenés vígjátékot. Az új bemutatók között szerepel egyebek mellett Ábrahám Pál Bál a Savoybanja, az Othello, a Kamarában a tévéből már ismert Szarkofág című szovjet darab, Németh László Árulója. A maszlag (Machiavelli Mandragorájának magyarítása). Szeretnénk bemutatni valamilyen formában (talán felolvasó színházi keretek között) Gosztonyi János Fűszál a homokon című művét. Azért is szívügyünk ez a darab, mert Tóth Lászlórol, Kecskemét egykori polgármesteréről és sakknagymesteréről szól, aki a felszabadulás utáni időszakban a város első nagy demokratikus embere volt.

Háború és béke, Lendvay Ferenc rendezése (Tallós Rita és Barbinek Péter)

Ivánka Csaba Nemzeti Színház

— Eppen a Karnyóné felújító próbájáról jövök, ahol elégedetten csettintve ismét elcsodálkoztam azon, hogy Esztergályos Cecília játékában a komikum mellett, fölött, alatt mennyi drámaiság húzódik meg. Ez az, amit az alakításában a legjobban szeretek és igénylek. Úgyhogy élvezet a munka — ami valójában nem is felújítás, hiszen a premiért egyáltalán nem tekintettem a produkció végleges állapotának. Azóta folyamatosan dolgozunk rajta. Minden előadást megnéztem, jegyzeteltem, s megbeszéljük a színészekkel az aznapi tapasztalatokat. Azért is fontos ez, mert rendezőként elsősorban a színészekkel való együttműködés izgat, részben ezért végeztem el a főiskola rendezői szakát. Nappali tagozatra jártam, ennek következtében színészként sok mindenből kimaradtam az elmúlt három év során. Kénytelen voltam olykor lemondani szívemhez közel álló tévés és rádiós feladatokról. (A rádiózás egyébként rendezőként is rendkívül vonz.) Hasonló húsz-huszonöt estén léptem fel, míg a színház vezetői humánusan ki nem vettek azokból az előadásokból (Rómeó és Júlia, A királyasszony lovagja), amelyekben kisebb szerepet játszottam. Most azonban teljes gőzzel szándékozom dolgozni színészként, nagy örömmel alakí-

tom továbbra is Jézust a Csíksomlyói passióban és az István, a király Torda táltosát — ezek a kedvenceim.

Ami a rendezést illeti, ebben az évadban nem kerül sor rá, mert egy rockoperán dolgozom Nagy Árpáddal, színházunk zenei vezetőjével. Óceán a címe, Magellán Föld körüli útja a témája. Sok éve foglalkozom a megírása gondolatával, majdnem olyan ósrégi ideám, mint a Kőműves Kelemen, ami megvalósult azóta. Ez a munka most leköt, de azért nem lehetetlen, hogy rendezni is fogok ebben a szezonban. A színházunk hivatalos műsortervében ugyan nem szerepel, de szó van róla, hogy Schultzsándor Barátaim, kannibálok! című művét színre viszem a Várszínház Kamaratermében. Igaz, ehhez a darabhoz én egy kicsit „rondább” környezetet képzelek el. Mindenesetre nagyon igénylem a feladatokat. Talán azért is, mert mostanában alakul bennem az egyensúly a színház és a rendezés között. Kezd nem zavarni a színpadon az a racionális látásmódom, ami a rendezés felé irányított. A „pályamódosításomba” bizonyára belejátszott, hogy erősen érzékelttem a színészi kiszolgáltatottságot. Most már legalább tudom, hogy a rendező sem független. Ő szintúgy kiszolgáltatott: a színészek, a helyzetnek és még ezer más dolognak. Ez nem panasz. Így működik minden, s ezt belátva kell dolgozni. Én jól vagyok, mert elfogadtam az alapszituációt. A realitásokat tudomásul véve állok tetterre készen, jár a szemem, lesem a járható utakat. El ne mulasszam, ha tehetek valamit.

Stuber Andrea

Ivánka Csaba az István, a király Torda-szerepében

INDUL AZ ÉVAD